

- Abisko bibliography. Supplementum 1989. (mimeographed report) Abisko 1990, 2 pp.
- [5] ANDERSSON N. Å., M. TJUS & L. WANHATALO 1992. Abisko bibliography. Supplementum 1990. (mimeographed report) Abisko 1992, 3 pp.
- [6] ANDERSSON N. Å., M. TJUS & L. WANHATALO 1992. Abisko bibliography. Supplementum 1991. (mimeographed report) Abisko 1992, 2 pp.
- [7] BERNHARDT C. G. 1989. Abisko Scientific Research Station. *Bidrag till Kungliga Vetenskapakademiens historia* 18: 1–60.
- [8] BRZEK G. Stacja Hydrobiologiczna na Wigrach. Wigry Hydrobiological Scientific Station. Wyd. Lubelskie, Lublin 478 pp.
- [9] CALLAGHAN T. V., M. SONESSON & L. SØMME 1992. Responses of terrestrial plants and invertebrates to environmental change at high latitudes. *Phil. Trans. R. Soc. Lond.* 338: 279–288.
- [10] CHLEBICKI A. 1993. Stacja Naukowa Abisko. Abisko Scientific Research Station. *Wszczęchwiat* (w przygotowaniu).
- [11] DYLIK J. 1962. The Abisko symposium 1960. *Biuletyn Peryglacjalny* 11: 165–198.
- [12] ERIKSSON O. E. 1992. The non-lichenized pyrenomyces of Sweden. O. E. Eriksson, SBT-förlaget, Lund, 208 pp.
- [13] FRIES R. E. 1910. Ett märkligt Gasteromycet-fynd. *Sv. Bot. Tidskr.* 3: 176–177.
- [14] FRIES R. E. 1911. Några ord om myxomycetfloran i Torne Lappmark. *Sv. Bot. Tidskr.* 4(4): 253–262.
- [15] FRIES Th. C. E. 1921. Sveriges gasteromyceter. *Ark. f. botanik.* 17(9): 1–63.
- [16] HARDER R. 1954. Über die arktische Vegetation niederer Phycomyeten. *Nachrichten der Akademie der Wissenschaften in Göttingen, Mathematisch-Physikalische Klasse IIb*: 1–9.
- [17] HOLM L. 1952. Taxonomical notes on *Ascomycetes*. 1. The herbicolous Swedish species of the genus *Leptosphaeria* Ces. et De Not. *Sv. Bot. Tidskr.* 46(1): 18–46.
- [18] HOLM L. 1957. Etudes taxonomiques sur les Pléosporacées. *Symb. Bot. Upsal.* 14(3): 1–188.
- [19] HOLM L. 1975. Taxonomic notes on *Ascomycetes* VIII. Microfungi on *Cassiope tetragona*. *Sv. Bot. Tidskr.* 69: 143–160.
- [20] HOLM L. 1979. Microfungi on *Dryas*. *Bot. Not.* 132: 77–92.
- [21] HOLM L. & K. HOLM 1980. Microfungi on *Cassiope* (*Harimanella*) *hypnoides*. *Nor. J. Bot.* 27: 179–184.
- [22] HOLM L. & K. HOLM 1981. Nordic equiseticolous *Pyrenomyces*. *Nord. J. Bot.* 1: 109–119.
- [23] KOMOROWSKA H. 1986. *Onygena equina* (Willd.) Pers.: Fr. in Poland. *Acta Mycol.* 22(1): 49–52.
- [24] MAGIERA G. J. 1983. Problematyka badawcza stacji terenowych w Finlandii. Research problems at field stations in Finland. *Wiad. Bot.* 27(4): 265–270.
- [25] NANNFELDT J. A. 1936. Contributions to the mycoflora of Sweden. 1. *Discomycetes* from Torne Lappmark. *Sv. Bot. Tidskr.* 30(3): 295–306.
- [26] NANNFELDT J. A. 1937. Contributions to the mycoflora of Sweden. 4. On some species of *Helvella*. *Sv. Bot. Tidskr.* 31(1): 47–66.
- [27] NANNFELDT J. A. 1942. Contributions to the mycoflora of Sweden. 6. On some white-exciple lignicolous or corticolous species of *Lachnum* Retr. ex Karst. *Sv. Bot. Tidskr.* 36(2–3): 287–300.
- [28] NANNFELDT J. A. 1942a. The *Geoglossaceae* of Sweden (with regard to surrounding countries). *Ark. f. botanik.* 34 (4): 1–67.
- [29] NOGRASEK A. 1990. Ascomyceten auf Gefäßpflanzen der Polsterseggenrasen in den Ostalpen. *Bibl. Mycol.* 133: 1–271.
- [30] NOGRASEK A. & M. MATZER 1991. Nicht-pyrenokarpe Ascomyceten auf efaßpflanzen der Polsterseggenrasen I. Arten auf *Dryas octopetala*. *Nova Hedwigia* 53(3–4): 445–475.
- [31] PALM B. 1910. *Onygena equina* (Willd.) Pers. i Torne Lappmark. *Sv. Bot. Tidskr.* 4(2): 46–47.
- [32] ROMELL L. 1911. Hymenomyces of Lappland. *Ark. f. botanik* 11(3): 1–35.
- [33] SANDBERG G. 1940. Gasteromycetstudier. *Acta Phytogeogr. Suecica* 13: 73–95.
- [34] SANTESSON R. 1937 *Onygena corvina* i Torne Lappmark. *Sv. Bot. Tidskr.* 31: 128–130.
- [35] SCHROETER J. 1880. Ein Beitrag zur Kenntnis der nordischen Pilze. *Jahresber. Schles. Ges. Vaterl. Kult.* 58: 162–178.
- [36] SERNANDER R. 1896. Några ord med anledning av Gunnar Andersson: Svenska växtvärldens historia. *Bot. Notiser* 1896: 114–128.
- [37] SONESSON M. (editor) 1980. Ecology of a Subarctic Microfungi. *Ecological Bulletins* 30: 1–313.
- [38] URBAŃSKI J. Szwedzkie Parki Narodowe. The Swedish National Parks. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 23(1): 44–54.

Andrzej CHLEBICKI

Z ŻYCIA PTB

POLISH BOTANICAL SOCIETY NEWS

DZIAŁALNOŚĆ SEKCJI MIKOLOGICZNEJ ODDZIAŁU POZNAŃSKIEGO PTB W CZASIE OD MAJA 1991 DO LISTOPADA 1993 ROKU

The activity of Mycological Section of the
Polish Botanical Society, the Poznań Division –
(May 1991 – November 1993)

Sekcja Mikologiczna przy Oddziale Poznańskim PTB, założona i kierowana przez prof. dr hab. Annę Bujakiewicz (UAM), działa od 26 czerwca 1991 roku. W roku 1993 liczyła ona 33 osoby, w tym większość członków zwyczajnych. Najliczniejszą grupę stano-

wili pracownicy naukowcy Akademii Rolniczej oraz pracownicy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (Pracownia Grzyboznawcza), następnie pracownicy Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.

Działalność Sekcji koncentrowała się na organizowaniu posiedzeń naukowych oraz sesji wyjazdowych i wypraw popularno-naukowych połączonych z wystawą grzybów i przeglądem literatury mikologicznej.

Od momentu powstania do listopada 1993 roku, w ramach posiedzeń naukowych, wygłoszono 16 referatów: Metodyczne trudności w badaniach zbiorowisk grzybów znajdujących się w środowisku glebowym (prof. dr Karol Mańka), Odporność sosny zwyczajnej na hubę korzeni *Heterobasidion annosum* (dr hab. Antoni Werner), Zmiany w drewnie powodowane przez grzyby białego i szarego rozkładu (doc. dr Marian Zieliński), Najnowsze osiągnięcia w zakresie taksonomii owadomorków (*Entomophthorales*) (prof. dr hab. Stanisław Bałazy), Mikoryza a skażenie środowiska (dr Maria Rudawska), Pochodzenie grzybów, ich pozycja w systemie oraz główne tendencje ewolucyjne (prof. dr Jerzy Szwejkowski), Grzyby jadalne, uprawne w Polsce i na świecie (prof. dr Marian Gapiński), Grzyby pasożytujące na dębach (dr Krystyna Przybył), Problem zagrożenia i ochrony grzybów w Europie (prof. dr hab. Maria Ławryniewicz), Grzyby termotolerancyjne i termofilne w drewnie (doc. dr Marian Zieliński), Grzyby z grupy *Laboulbeniales* – pasożyty zewnętrzne owadów (prof. dr hab. Tomasz Majewski), Wstępne wyniki badań mikocenologicznych w zbiorowiskach leśnych w Cedyńskim Parku Krajobrazowym (dr Stefan Friedrich), Z badań nad mikoryzami drzew leśnych (prof. dr hab. Roman Pachlewski), Grzyby w biotechnologii (prof. dr hab. Maria Lisiewska), Mikoryza jako wskaźnik stresu (dr Barbara Kieliszewska-Rokicka), Grzyby w biologicznej delignifikacji drewna (doc. dr Marian Zieliński). Sekcja zorganizowała 3 Sesje Terenowe w Obrzycku k. Wronek: 27–28.09 1991 r. (por. *Wiadomości Botaniczne* 31(1) 1992), 1–3.10 1992 r. (por. *Wiadomości Botaniczne* 37(1/2) 1993), 30.08–2.09 1993 r. (notatka wysłana do *Wiadomości Botanicznych*); oraz dwie sesje wyjazdowe w Instytucie Dendrologii PAN w Kórniku.

Członkowie Sekcji uczestniczyli w Konferencji „Systemy korzeniowe drzew i mikoryza w ekosystemach leśnych” zorganizowanej przez Instytut Dendrologii PAN w Kórniku w dniach 14–15.10 1993 r. W ramach posiedzeń naukowych tej Konferencji referaty wygłaszali: prof. dr hab. Małgorzata Mańka, dr Krystyna Przybył, dr Barbara Kieliszewska-Rokicka, dr Urszula Nawrocka-Grześkowiak, dr Antoni Wer-

ner, dr Maria Rudawska, prof. dr hab. Anna Bujakiewicz. Zebrania, a zwłaszcza sesje wyjazdowe, mają duże znaczenie integracyjne, gdyż uczestniczą w nich przedstawiciele różnych ośrodków w kraju.

Informacje o spotkaniach Sekcji rozsyłane są do wszystkich ośrodków zainteresowanych zagadnieniami mikologicznymi w Polsce.

Małgorzata STASIŃSKA

43 SEMINARIUM GEOBOTANICZNE (ŁÓDŹ, 18–19.II 1994)

43rd Geobotanical Seminar
(Łódź, 18–19 February 1994)

Sekcja Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej PTB rozpoczęła cykl spotkań seminaryjnych poświęconych podstawom i formom popularyzacji wiedzy o szacie roślinnej. W tym przedsięwzięciu uczestniczy również Komisja Upowszechniania Wiedzy Botanicznej PTB. Część pierwsza – 42 Seminarium Geobotaniczne, odbyła się 29.01.1994. w Uniwersytecie Warszawskim i poświęcona była roli książki, plakatu, odczytu, wystawy i samokształcenia w popularyzacji wiedzy. Współorganizatorem spotkania była Białowska Stacja Geobotaniczna Uniwersytetu Warszawskiego.

Tematem przewodnim 43 Seminarium Geobotanicznego – trzeciej części cyklu – był „Film i fotografia jako formy popularyzacji wiedzy o szacie roślinnej”. Gospodarzem spotkania była Katedra Botaniki Uniwersytetu Łódzkiego. Program obejmował pokazy filmów, filmów wideo, przezroczy, wystawy fotograficzne, referaty i dyskusje.

W pierwszym dniu uczestników seminarium gościła Wytwórnia Filmów Oświatowych i Programów Edukacyjnych w Łodzi. Założona w 1946 r. jest znaczącym producentem i dystrybutorem filmów, także o tematyce przyrodniczej. Spotkaniu przewodniczył prof. J. B. Faliński (BSG UW) – przewodniczący Sekcji i inicjator spotkań. Zarys historii polskiego filmu przyrodniczego przedstawił w swym referacie prof. R. Olaczek (UŁ). Profesor podkreślił znaczenie powszechnej prezentacji sylwetek i dorobku wybitnych twórców. Mistrzowskie wzorce mogą zainspirować ludzi młodych do realizacji swych fotograficznych fascynacji. Praktyczne spełnienie tych założeń miało miejsce już w trakcie seminarium, kiedy to po obejrzeniu doskonałych zdjęć i przezroczy L. K. Sawickiego (fotografik), profesjonalści i amatorzy czynnie podjęli jego inicjatywę utworzenia Klubu Fotografii Przyrodniczej.

Po wprowadzającym referacie prof. Olaczka odbyły się pokazy sześciu filmów przedzielone burzliwą dyskusją. Autorzy prezentowanych filmów: J. Bezkowski, B. Bartman-Czecz, J. Czecz, R. Wyrzykowski, R. Dębski zdradzali tajniki swej artystycznej pracy. Podkreślali olbrzymią różnorodność tematów i wielostronność ich ujęcia (czego próbkę stanowiły pokazane filmy), często sugerowane przez naukowców-przyrodników lub wynikające z potrzeb widza. Zwrócono uwagę na małą atrakcyjność roślin jako obiektu filmowania i konieczność stosowania różnych technik dla wywołania pożądanej reakcji widza – wzruszenie, zachwyt, zainteresowanie. Emocjonalne pobudzenie sprzyja przyswojeniu i zapamiętaniu treści filmu, także umiejętnie „przemyconych” wiadomości naukowych. Twórcom przynano prawo wyboru środków, przy bezwzględnym zachowaniu poprawności merytorycznej. Przyjmując założenie, że przygotowanie odbiorcy jest na poziomie wiedzy potocznej, język komentarza wymaga określonej przeróbki terminologicznej, uproszczeń, z zachowaniem ścisłości naukowej.

Możliwości realizacji popularnonaukowych filmów przyrodniczych ograniczane są przez trudności finansowe. Zaproponowano utworzenie fundacji twórców filmu przyrodniczego, co pomogłoby złączyć te problemy i pozyskać ewentualnych sponsorów. Należy zadbać o promocję polskiego filmu przyrodniczego poprzez emisję w telewizji. Jest on równie dobry pod względem merytorycznym i technicznym, jak filmy zagraniczne. Wykorzystując istniejące obecnie trendy proekologiczne, przy projektowaniu współpracy z redakcjami TV uwzględniać należy filmy popularnonaukowe o tematyce botanicznej. Ogromną szansę powodzenia ma pomysł dystrybucji filmów na kasetach video za pośrednictwem istniejących wypożyczalni, z możliwością zakupu. Upowszechnieniu tych wytworów ma służyć zaktualizowanie katalogu filmów przyrodniczych i jego dostępność nie tylko w placówkach szkolnych. O dydaktycznej funkcji obrazu mówiła dr J. Krzywańska (Pracownia Edukacji Ekologicznej UŁ). Środki audiowizualne (filmy, przezroczca, fazogramy, foliogramy) pozwalają nauczycielowi sprawniej i efektywniej realizować program, aktywizują ucznia i nauczyciela, pozwalają stworzyć sytuacje problemowe lub je rozstrzygnąć.

Drugi dzień sesji rozpoczął prof. J. B. Faliński referatem pt. „Analogia, metafora: porównania w procesie przekazywania wiedzy o szacie roślinnej”. W Gmachu Fizyki UŁ odbyły się prezentacje trzech filmów wideo, pięciu zestawów przezroczcy i ośmiu zróżnicowanych tematycznie wystaw fotograficznych. Ciekawostką techniczną był pokaz firmy „Rubi-

kon”: Komputer jako medium audiowizualne. Dyskusjom i prezentacjom przewodniczyli prof. M. Ławrynowicz (UŁ) i prof. J. B. Faliński.

Bardzo ciekawe ujęcie obrazu roślinności „z lotu ptaka” przedstawił na slajdach W. Wołkow. Przezroczca mgr M. Szańkowskiego (UW), dr U. T. Warcholińskiej i dr J. Sicińskiego (UŁ) oraz prof. A. Skirgiełło (Inst. Bot. UW) mogą również służyć popularyzacji wiedzy o szacie roślinnej. Intencją prof. Skirgiełło było zainteresowanie filmowców profesjonalistów zdawałoby się nieatrakcyjnymi *Myxomycetes*. Istniejące zapotrzebowanie na zdjęcia, filmy trudnych do fotografowania lub z pozoru nieatrakcyjnych roślin potwierdzili inni uczestnicy seminarium.

Filmy wideo prezentowane na spotkaniu, poza filmem dr K. Węglarskiego, zrealizowano techniką amatorską. Dyspozycyjność sprzętu audiowizualnego sprzyja rozwojowi tego rodzaju twórczości. Może ona być ukierunkowana przez organizowanie warsztatów filmowych, seminariów, tworzenie odpowiedniej atmosfery, o czym donosił dr A. Krupa (Brwinów). Formą promocji amatorskiego filmu przyrodniczego jest propozycja włączenia do udziału w Festiwalu Filmów Przyrodniczych, odbywającego się co dwa lata w Łodzi. Postulowano również utworzenie centralnego archiwum przyrodniczego oraz banku informacji o posiadanych zasobach fotograficznych i filmowych.

Filmy dr K. Węglarskiego (Ogród Botaniczny, Poznań), dr M. Lankosz-Mróż (Ogród Botaniczny, Kraków), dr B. Jackowiaka i mgr P. Szkudlarza (Poznań) zrealizowano wykorzystując jako temat rośliny w ogrodach botanicznych i zielnikach. Podkreślono bogactwo obiektów i tematów zgromadzonych w tego typu placówkach.

Wszystkie prezentowane na Seminarium formy audiowizualne mają wartość popularnonaukową lub naukową w zależności od ujęcia tematu. Zła jakość techniczna części prezentowanych materiałów spowodowała ponowne podjęcie tematu finansowania twórczości filmowej i wagi technicznego zaplecza. Należy także dążyć do ujednoczenia parametrów technicznych nagrywania i odtwarzania filmów lub przynajmniej tworzyć systemy kompatybilne.

Na wystawie fotograficznej pokazano zdjęcia obrazujące ultrastrukturę glonów i grzybów, wykonane za pomocą mikroskopu skaningowego – prof. M. Ławrynowicz, dr T. Lesiak, dr M. Sitkowska, dr B. Rakowska (Zakład Algologii i Mikologii UŁ), służące upowszechnieniu wiedzy. Popularnonaukową wartość miały wystawy fotografii L. K. Sawickiego (artysta fotografik), dr P. Stypińskiego (Olsztyn), W. Malińskiego (UŁ) i dr J. Hereźniaka (UŁ).

W Seminarium wzięło udział około 100 osób – pracownicy z wielu ośrodków naukowych, ogrodów botanicznych, parków narodowych, filmowcy i fotograficy profesjonaliści i amatorzy, nauczyciele biologii, studenci. W bogatym programie zabrakło czasu na szerszą dyskusję, toteż organizatorzy zwrócili się z prośbą do obecnych o pisemne przesłanie swych głosów na temat spotkania. Materiały z 43 Seminarium Geobotanicznego będą publikowane w *Phytocenosis*.

Organizatorzy dziękują za aktywny udział i zainteresowanie tematem spotkania.

Beata WOZIWODA

**SESJA NAUKOWA SEKCJI
PALEOBOTANICZNEJ POLSKIEGO
TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO ORAZ
WYBORY NOWEGO ZARZĄDU**

Scientific session of the Palaeobotanical Section
of the Polish Botanical Society and the election
of new council (Warszawa, 18 March 1994)

W dniu 18 marca 1994 roku odbyło się w Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk w Warszawie doroczne spotkanie polskich paleobotaników. W programie przewidziano sesję naukową z krótką, 10-minutową prezentacją aktualnie prowadzonych przez członków i sympatyków Sekcji Paleobotanicznej badań oraz wybory nowego zarządu Sekcji.

W obradach wzięły udział 44 osoby z całej Polski, z ośrodków badawczych w Białymstoku (1 osoba), Gdańsku (2), Katowicach (1), Krakowie (14), Lublinie (2), Poznaniu (2), Warszawie (19) i Wrocławiu (3), i to zarówno członków Sekcji jak i jej sympatyków. Zakres tematyczny prezentowanych zagadnień był szeroki, obejmował zarówno badania palinologiczne jak i szczątków makroskopowych i to od znalezisk subfosylnych czy współczesnych („Spektra pyłkowe współczesnych osadów dennych Bałtyku” – J. Zachowicz, Gdańsk; „Palinologia stosowana w badaniach Katedry Botaniki AR w Lublinie” – Z. Warakomska, Lublin) po mezozoik („Sporomorfy mezozoiku podstawą wniosków stratygraficznych, paleoekologicznych, paleotermicznych” – M. Waksmundzka, Warszawa oraz „Odciski liści z kredy Zachodniej Antarktydy” – E. Zastawniak, Kraków) i paleozoik („Roślina lądowa ze środkowego ordowiku Kazachstanu” – D. Zdebska, Kraków).

Aktualnie prowadzone badania flor trzeciorzędowych dotyczą przede wszystkim korelacji międzyregionalnych opartych na kryteriach palinologicznych („Korelacja neogenu zachodniej Polski i północno-za-

chodniej Europy” – A. Sadowska, Wrocław; „Najnowsze wyniki międzynarodowych badań palinologicznych neogenu Europy Środkowej” – w imieniu całej grupy badawczej M. Ziemińska-Tworzydło, Warszawa) oraz badań taksonomiczno-florystycznych szczątków makroskopowych, głównie odcisków liści („Rośliny w Karpatach 8.7 ± 0.6 mil. lat temu” oraz „Szczątki roślin z młodotrzeciorzędowych osadów stanowiska Stawek I w KBW Bełchatów” – G. Worobiec, Kraków; „*Betulaceae* Sośnicy” – E. Zastawniak, Kraków).

Dwa wystąpienia dotyczyły roślinności plejstocenu („Profile interglacjalne eemskiego z Niziny Wielkopolskiej” – T. Kuszell, Wrocław oraz „Profil plejstoceński z Jaroszoła w świetle analizy pyłkowej” – M. Malkiewicz, Wrocław), kolejne – historii roślinności późnego glacjału i holocenu („Historia roślinności zachodniej części Kotliny Sandomierskiej w późnym glacjału i holocenie – zakończenie badań” – D. Nalepka, Kraków; „Informacje nt. holocenijskiej historii roślinności i działalności osadniczej w rejonie Giecza k/ Nekli w świetle analizy pyłkowej” – K. Milecka, Poznań). Z zakresu paleoetnobotaniki referowano badania „Rośliny ze stanowiska wczesno-neolitycznego Nabta Playa w południowym Egipcie” – K. Wasylińska, Kraków oraz „Badania paleoekologiczne na stanowiskach archeologicznych w Ostonkach (Kujawy) i Dudce (Kraina Wielkich Jezior Mazurskich)” – D. Nalepka, Kraków).

M. Latałowa (Gdańsk) przedstawiła „Informację na temat badań prowadzonych w Pracowni Paleoekologii i Archeobotaniki przy Katedrze Ekologii Roślin i Ochrony Przyrody Uniwersytetu Gdańskiego”. Wszyscy zebrani mogli się również zapoznać ze stopniem zaawansowania „Polskiej Palinologicznej Bazy Danych”, w zakresie plejstocenu (K. Mamakowa, Kraków) jak i późnego glacjału i holocenu (D. Demske, Kraków).

Osobne wystąpienie było poświęcone prezentacji polskiego wydania kodeksu nomenklatury („Nowe polskie wydanie międzynarodowego kodeksu nomenklatury botanicznej” – M. Reymanówna, Kraków).

W dyskusji podniesiono także sprawę przygotowania wykazu wszystkich polskich paleobotaników (K. Szczepanek, Kraków), który jest wciąż jeszcze niekompletny, ponieważ część osób nie odpowiedziała na przesłane ankietę.

Ponieważ w roku bieżącym upływał termin 3-letniej kadencji Zarządu Sekcji Paleobotanicznej PTB, skorzystano z okazji i odbyły się wybory nowego Zarządu, w skład którego weszli: E. Zastawniak (Kraków) – jako przewodnicząca, A. Kohlman-Adamska

(Warszawa) – zastępca przewodniczącej oraz G. Wobiec (Kraków) – sekretarz. A. Sadowska (Wrocław) zgodziła się być przez kolejną kadencję polskim przedstawicielem Sekcji Paleobotanicznej afiliowanej przy International Federation of Palynological Societies (IFPS).

W przerwie obrad Dyrektor Muzeum Ziemi PAN doc. dr K. Jakubowski zaprezentował przybyłym gościom fragment przygotowywanej aktualnie wystawy ze zbiorów Muzeum Ziemi pt. „Silva rerum. Rozmaiłości i osobliwości muzealnego skarbcza” na której Dział Paleobotaniki i Dział Bursztynów zaprezentowały najciekawsze okazy i najcenniejsze kolekcje. W osobnej gablocie umieszczono różne przedmioty związane z osobami prof. Hanny Czczottowej (1888–1982), wybitnego paleobotanika, ongiś pracownika Muzeum Ziemi, oraz jej męża, znamenitego podróżnika i geologa, prof. Henryka Czczotta (1875–1928), profesora Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Waga z szylkretu z laboratorium prof. Czczotta, stare pieczęcie z agatu i kryształu górskiego, parawan z kompozycjami suszonych liści i kwiatów na atlasie, wykonany przez M. Popławską z domu Czczott, znaną rzeźbiarkę, te i inne przedmioty nawiązują do tzw. gabinetu osobliwości, które były zaczątkami muzeów przyrodniczych.

Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie oraz Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN w Krakowie postarały się, aby można było nabyć podczas sesji ich wydawnictwa z zakresu paleobotaniki.

Na zakończenie trzeba podkreślić bardzo dobrą organizację spotkania, co mamy do zawdzięczenia koleżankom z Działu Paleobotaniki Muzeum Ziemi PAN i co wyrażało się w bardzo sprawnym przebiegu sesji i w miłej, gościnnej atmosferze. Słowa wdzięczności należą się przede wszystkim Dyrekcji Muzeum Ziemi w osobie pana doc. dr Krzysztofa Jakubowskiego za życzliwe przyjęcie członków Sekcji oraz jej sympatyków.

Ewa ZASTAWIAK

ZEBRANIE SEKCJI HISTORII BOTANIKI PTB (KRAKÓW, 24 III 1994)

Meeting of the Section of History of Botany
of the Polish Botanical Society (Kraków, 24
March 1994)

W dniu 24 marca 1994 r. w Sali Konferencyjnej Instytutów Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie odbyło się wspólne posiedzenie Sekcji Historii Botaniki PTB

i Krakowskiego Oddziału PTB. Dr Piotr Köhler ogłosił referat pt.: „Zielnik Józefa Jundziłła”. Opracowanie kolekcji roślin naczyniowych z tego zbioru finansowane było przez Komitet Badań Naukowych (projekt badawczy nr I 1055 9203). W dyskusji po referacie podkreślono znaczenie zespołowych badań flory Litwy prowadzonych w ośrodku wileńskim w początkach XIX w. Interesowano się również znaczeniem tej kolekcji dla współczesnej florystyki, a także aktualnym stanem badań szaty roślinnej Litwy.

Piotr KÖHLER

ZEBRANIE SEKCJI HISTORII BOTANIKI PTB (KRAKÓW, 28 IV 1994)

Meeting of the Section of History of Botany
of the Polish Botanical Society
(Kraków, 28 April 1994)

Drugie w tym roku zebranie Sekcji Historii Botaniki Polskiego Towarzystwa Botanicznego odbyło się w dniu 28 kwietnia 1994 r. w Sali Konferencyjnej Instytutów Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Połączone było z posiedzeniem Krakowskiego Oddziału PTB. Na program posiedzenia złożony się dwa referaty. Mgr Cezary Domański (Instytut Psychologii UMCS, Lublin) przedstawił „Nowe dane do biografii H. Zapałowicza” uzyskane dzięki bardzo skrupulatnej i żmudnej kwerendzie w archiwach austriackich, polskich i słożeńskich. Wyniki swej pracy Autor zamierza opublikować. W drugim referacie – „Aktualny stan dawnych ogrodów botanicznych w Wilnie” – dr Piotr Köhler (Ogród Botaniczny UJ) omówił historię trzech najstarszych z nich: na dziedzińcu Collegium Medicum Uniwersytetu Wileńskiego, na Sorokiskach i na Zakrecie.

Piotr KÖHLER

44 SEMINARIUM SEKCJI GEOBOTANIKI I OCHRONY SZATY ROŚLINNEJ POLSKIEGO TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO „ŚCIEŻKI PRZYRODNICZE JAKO FORMA POPULARYZACJI WIEDZY O SZACIE ROŚLINNEJ” (POZNAŃ 19–20 MAJ 1994)

44th Seminar of Section of Geobotany and
Vegetation Conservation of the Polish Botanical
Society „Naturalistic paths as forms of
popularization of knowledge on vegetation”
(Poznań, 19–20 May 1994)

W dniach od 19–20 maja odbyło się na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 44 Semina-

ŚCIEŻKI PRZYRODNICZE JAKO FORMA POPULARYZACJI WIEDZY O SZACIE ROŚLINNEJ

III część z cyklu

Podstawy i formy popularyzacji wiedzy o szacie roślinnej

44 Seminarium Sekcji Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej
Polskiego Towarzystwa Botanicznego

Program
Streszczona referatów
Komunikaty

Opis plakatów
Opis projektowanych ścieżek w Wielkopolskim Parku Narodowym

Poznań, 19-20 maj 1994 r.

rium Geobotaniczne poświęcone podstawowym formom popularyzacji wiedzy o szacie roślinnej. Program obejmował referaty, komunikaty, sesję plakatową, dyskusję, wystawę publikacji oraz sesję terenową. Celem seminarium było przedyskutowanie zasad i metod opracowywania ścieżek przyrodniczych, analiza ich miejsca i funkcji w procesie kształcenia i wychowywania na różnych poziomach edukacji, oraz przegląd dorobku w tej dziedzinie popularyzacji wiedzy o szacie roślinnej.

Sesję przedpołudniową otworzył Prof. W. Żukowski witając uczestników Seminarium. Tematem obrad przedpołudniowych pierwszego dnia były trzy referaty wprowadzające w główne zagadnienia, a dotyczące: ekoturystyki jako formy kształcenia w zakresie przyrody i kultury turystycznej oraz rola wycieczek w popularyzacji wiedzy przyrodniczej.

Sesja popołudniowa poświęcona była kilku bardziej szczegółowym problemom, między innymi:

1. Historii ścieżek przyrodniczych w Polsce, wytyczaniu ich w parkach narodowych i rezerwach przyrody, podlegających największemu reżimowi ochrony przyrody, a równocześnie posiadających najcenniejsze obiekty przyrodnicze. Narastająca wciąż tendencja do ograniczania wstępu turystom do parków i rezerwatów, (głównie wieloosobo-

wym wycieczkom i uczestnikom masowych rajdów i zlotów) skłania do wyznaczania trudniej dostępnych ścieżek i szlaków przyrodniczych przeznaczonych dla studentów, przyrodników amatorów i wytrwałych turystów. Interesującą propozycją było poprowadzenie ścieżek przyrodniczych na terenach gmin, aby zamieszkała tam młodzież zdobywała podstawowe wiadomości przyrodnicze; ścieżki takie przyczynią się do większego zainteresowania danym regionem.

2. Prezentacji przykładów ścieżek przyrodniczych zarówno z terenu Polski, z województw: rzeszowskiego, katowickiego, gdańskiego i poznańskiego, jak i z zagranicy. Szczególne zainteresowanie wzbudziły przykłady ścieżek przyrodniczych z kontynentu amerykańskiego, ze Stanów Zjednoczonych i Kanady.
3. Przedstawiono też wielopłaszczyznową rolę ogrodów botanicznych w przekazywaniu wiedzy przyrodniczej. Oprócz stałych ekspozycji roślinnych można w ogrodach demonstrować okresowo kwitnące kolekcje, organizować lekcje biologii, jak również prowadzić stałe spotkania połączone z prelekcjami, pokazem filmów przyrodniczych i przełoczy, zwłaszcza w okresie jesienno – zimowym.

Na Seminarium wygłoszono ponad 20 referatów i komunikatów oraz przedstawiono kilkanaście posterów. Sesję plakatową wzbogaciła wystawa pięknych fotografii z ogrodu botanicznego w Kew w Londynie.

W dyskusji podkreślano najważniejsze dotychczasowe doświadczenia w dziedzinie edukacji przyrodniczej, zwrócono uwagę na opracowanie dobrych przewodników, zróżnicowanych ze względu na odbiorcę. Największym powodzeniem cieszą się bowiem przewodniki krótkie, dobrze i bogato ilustrowane.

Następny dzień przeznaczony był na sesję terenową. Trasa projektowanych ścieżek dydaktycznych biegła przez piękne partie leśne Wielkopolskiego Parku Narodowego nad Jeziorem Kociołek, a następnie brzegiem Jeziora Budzyńskiego. Zademonstrowano problem sukcesji zbiorowisk roślinnych oraz sposoby ochrony brzegów jeziora. Prezentowane ścieżki dydaktyczne obejmowały interesujące obiekty historyczne na tym terenie, geologiczne, geomorfologiczne, botaniczne i zagadnienia ochrony przyrody.

Drugi dzień Seminarium zakończyła dyskusja w Stacji Ekologicznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Jeziorach.

Danuta TUMIDAJOWICZ

VARIA

LEKSYKON BOTANIKÓW POLSKICH

Dictionary of Polish Botanists

10. JAN MARIAN DOBROWOLSKI

1. Data i miejsce urodzenia i śmierci – Ur. 4.IX.1886 Tarnów, zm. 28.VI.1958 Poznań.
2. Rodzina – Ojciec Jan (urzędnik państwowy), matka Karolina z domu Albin. Żona Gertruda, z domu Zublewicz, dwoje dzieci – córka Barbara Władysława (ur. 1929) i syn Jan Mieczysław (ur. 1927).
3. Wykształcenie – Ukończył gimnazjum klasyczne w Tarnowie uzyskując maturę w r. 1907. Studia przyrodnicze w latach 1907–1912 na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego.
4. Stopnie naukowe i dane bibliograficzne rozpraw – Doktor filozofii z zakresu botaniki (1917), Uniwersytet Jagielloński, doktor habilitowany (1923), Uniwersytet Warszawski, prof. nadzwyczajny – 1925 r., prof. zwyczajny – 1946 r.

5. Przebieg pracy zawodowej – W latach 1912–1914 nauczyciel w prywatnej szkole średniej Wiejskiego Ogniska Wychowawczego w Starej Wsi pod Warszawą. Pracę naukową rozpoczął w latach 1914–1917 w Instytucie Botaniki UJ w Krakowie. Wcielony do armii austriackiej, w latach 1917–1918 kierował Referatem Produkcji Roślin Lekarskich w Lublinie oraz Plantacją Roślin Leczniczych w Dąbrowie w pow. Opoczno. W r. 1918 w niepodległej Polsce – inspektor Ogrodu Farmakognostycznego Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1918–1920 prowadził ćwiczenia z farmakognozji na Wydziale Farmaceutycznym UW i wykładał uprawę roślin lekarskich. W latach 1920–1925 prowadził wykłady i ćwiczenia z botaniki i uprawy roślin lekarskich i technicznych w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego oraz uprawę roślin lekarskich na Rocznych Kursach Pszczelarsko-Ogrodnicznych. W 1925 r. został profesorem nadzwyczajnym i kierownikiem świeżo utworzonej Katedry Botaniki i Uprawy Roślin Lekarskich Uniwersytetu Poznańskiego (od 1.X.1925 r.). Katedrą kierował, z przerwą w okresie wojny i okupacji, do śmierci w 1958 r. (Od r.1953 – zmiana nazwy – Katedra Botaniki Farmaceutycznej – po odłączeniu Ogrodu Roślin Lekarskich, od 1950 Katedra wchodzi w skład Akademii Medycznej).